

Περιεχόμενα

	σελίδα
Εισαγωγή	4
Σύνοψη συγκριτικών στοιχείων των πέντε κοινών	7
1. Έρευνα Γενικού Πληθυσμού	12
1.1 Βαθμός συμφωνίας με την λειτουργία μη κρατικών/μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων	13
1.2 Η σημασία των Πανεπιστημιακών σπουδών	14
1.3 Απόψεις για τον ρόλο των Πανεπιστημίων	15
1.4 Συγκριτική αξιολόγηση των ελληνικών πανεπιστημίων με τα πανεπιστήμια της ΕΕ	16
1.5 Τα σημαντικότερα προβλήματα των ελληνικών πανεπιστημίων	17
1.6 Οικονομική ενίσχυση φοιτητών από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα	18
2. Έρευνα Επιχειρήσεων	20
2.1 Αξιολόγηση προετοιμασίας για ένταξη στην αγορά εργασίας	21
2.2 Χαρακτηριστικά νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας	23
2.3 Αξιολόγηση Ελληνικών Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων	26
2.4 Ζήτηση γνωστικών πεδίων στην αγορά εργασίας	28
2.5 Βαθμός συμφωνίας με την λειτουργία μη κρατικών/ μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων	32
2.6 Η σημασία των πανεπιστημιακών σπουδών	33
2.7 Απόψεις για τον ρόλο των Πανεπιστημίων	34
2.8 Τα σημαντικότερα προβλήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων	35

3.	Έρευνα Αποφοίτων ΑΕΙ 2000-2005	37
3.1	Ακαδημαϊκό και επαγγελματικό προφίλ αποφοίτων	38
3.2	Αντιλήψεις για τις Πανεπιστημιακές σπουδές	40
3.3	Οι νέοι απόφοιτοι στην αγορά εργασίας	42
4.	Συνεντεύξεις σε Μέλη ΔΕΠ	45
4.1	Τα σημαντικότερα προβλήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων	46
4.2	Επάρκεια παραγόντων γύρω από την άσκηση του επαγγέλματος του Πανεπιστημιακού	48
4.3	Βαθμός ικανοποίησης από τις συνθήκες εργασίας.....	50
4.4	Κύρος και αναγνώριση	52
4.5	Προετοιμασία αποφοίτων για την αγορά εργασίας.....	53
4.6	Βαθμός συμφωνίας με πτυχές του Νόμου Πλαισίου	54
5.	Συνεντεύξεις σε Εκπροσώπους Σωματείων	57
5.1	Κυριότερες Αναφορές	58

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Γραφική απεικόνιση ερευνητικών αποτελεσμάτων

Έρευνα Γενικού Πληθυσμού : Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Έρευνα Επιχειρήσεων : Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Έρευνα Αποφοίτων ΑΕΙ : Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Συνεντεύξεις Μελών ΔΕΠ : Παρουσίαση αποτελεσμάτων

Συνεντεύξεις Εκπροσώπων Σωματείων : απεικόνιση απόλυτων αναφορών σε μορφή πινάκων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Παρουσιάσεις / Εκθέσεις Προόδου

Παρουσίαση β.1 : Συγκριτικές Ερωτήσεις στα τρία κοινά και κυριότερα επιμέρους στοιχεία για τις έρευνες γενικού πληθυσμού, επιχειρήσεων και αποφοίτων ΑΕΙ (2000-2005).

Παρουσίαση β.2.: Συγκριτικές Ερωτήσεις στα πέντε κοινά και κυριότερα επιμέρους στοιχεία των συνεντεύξεων σε Μέλη ΔΕΠ και Εκπροσώπους Σωματείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Ερωτηματολόγια Ερευνών / Συνεντεύξεων.

Στο πλαίσιο της μελέτης που διεξήγαγε το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής με αντικείμενο την επισκόπηση της ανώτατης παιδείας στην Ελλάδα, σχεδιάστηκε η υλοποίηση δειγματοληπτικών ερευνών σε πέντε επιμέρους κοινά.

Ευρύτερος ερευνητικός στόχος της συλλογής πρωτογενών δεδομένων υπήρξε η καταγραφή των απόψεων, των στάσεων και των αντιλήψεων ομάδων του πληθυσμού πάνω στα θέματα της ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας από την διαφορετική οπτική γωνία του κάθε κοινού, και η συγκριτική αξιολόγησή τους όπου ήταν δυνατόν.

Οι πέντε ερευνητικές διαδικασίες που υλοποιήθηκαν, και των οποίων τα αποτελέσματα παρουσιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια, είναι οι εξής :

1. Έρευνα Γενικού Πληθυσμού

Στόχος της έρευνας ήταν η αποτύπωση των απόψεων του γενικού πληθυσμού, αλλά και συγκεκριμένων υποσυνόλων, όπως για παράδειγμα γονέων με παιδιά που φοιτούν στο Λύκειο ή σε ΑΕΙ, νέων 18-24 φοιτητών ή μη, κλπ.

Για την συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε ποσοτική μεθοδολογία με προσωπικές συνεντεύξεις στα νοικοκυριά, και το δείγμα περιλάμβανε 2000 άτομα πανελλαδικά ηλικίας 18 ετών και άνω (Αθήνα / Θεσσαλονίκη / Αστικές / Ημιαστικές / Αγροτικές Περιοχές) .

Η έρευνα πεδίου διεξήχθη από την εταιρεία MRB Hellas στο πλαίσιο της συνδρομητικής 6μηνιαίας έρευνας ΤΑΣΕΙΣ (αποκλειστικές ερωτήσεις για την ερευνητική ομάδα του ΕΛΙΑΜΕΠ).

Περίοδος διεξαγωγής : 25 Νοεμβρίου έως 5 Δεκεμβρίου 2005.

2. Έρευνα Επιχειρήσεων

Στόχος της έρευνας ήταν η αποτύπωση των απόψεων των επιχειρήσεων για την σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

Για την συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε ποσοτική μεθοδολογία με προσωπικές συνεντεύξεις στις επιχειρήσεις με τον Διευθυντή Προσωπικού ή τον υπεύθυνο για τις προσλήψεις. Το δείγμα περιλάμβανε 50 επιχειρήσεις με προσωπικό τουλάχιστον 50 ατόμων και 5 επιχειρήσεις αναζήτησης στελεχών.

Η έρευνα πεδίου διεξήχθη από την εταιρεία MRB Hellas.

Περίοδος διεξαγωγής : 26 Ιανουαρίου έως 16 Φεβρουαρίου 2006.

3. Έρευνα Αποφοίτων ΑΕΙ

Στόχος της έρευνας ήταν η αποτύπωση των απόψεων αποφοίτων ελληνικών ΑΕΙ που έχουν αποφοιτήσει (ορκιστεί) την τελευταία πενταετία.

Για την συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε ποσοτική μεθοδολογία με τηλεφωνικές συνεντεύξεις (μέσω του συστήματος λήψης τηλεφωνικών συνεντεύξεων CATI), και το δείγμα περιλάμβανε 300 αποφοίτους ΑΕΙ των ετών 2000-2005 στην Αττική.

Η έρευνα πεδίου διεξήχθη από την εταιρεία MRB Hellas.

Περίοδος διεξαγωγής : 16 έως 23 Ιανουαρίου 2006.

4. Συνεντεύξεις με Μέλη ΔΕΠ

Στόχος των συνεντεύξεων ήταν η αποτύπωση της οπτικής των πανεπιστημιακών για τις σπουδές, την οργάνωση των ΑΕΙ, αλλά και τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

Διεξήχθησαν συνολικά 84 προσωπικές συνεντεύξεις (δια ζώσης) με τη χρήση ερωτηματολογίου σε μέλη ΔΕΠ όλων των βαθμίδων, ανδρών και γυναικών στο σύνολο των ΑΕΙ της χώρας. Η κατανομή των συνεντεύξεων σχεδιάστηκε με τρόπο που να επιτρέπει την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων.

Για την διεξαγωγή των συνεντεύξεων εργάστηκαν πέντε υποψήφιοι διδάκτορες, μέλη της ερευνητικής ομάδας του ΕΛΙΑΜΕΠ.

Περίοδος διεξαγωγής : 3 Ιανουαρίου έως 15 Μαρτίου 2006.

5. Συνεντεύξεις με εκπροσώπους σωματείων

Στόχος των συνεντεύξεων ήταν η ενδεικτική / ποιοτική αποτύπωση απόψεων εκπροσώπων συνδικαλιστικών σωματείων για την ένταξη των αποφοίτων ΑΕΙ στην αγορά εργασίας.

Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με εκπροσώπους σωματείων εκπαιδευόμενους στην Ακαδημία Εργασίας της ΓΣΕΕ με τη χρήση ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν μόνοι τους (μέθοδος αυτοσυμπληρούμενου ερωτηματολογίου).

Συνολικά συμπληρώθηκαν 38 ερωτηματολόγια. Επισημαίνεται ότι οι συνεντεύξεις είναι ενδεικτικές του συγκεκριμένου πληθυσμού (ως προς την αντιπροσωπευτικότητα) και τα αποτελεσμάτων οφείλουν να ιδωθούν στην ποιοτική τους διάσταση.

Σύνοψη συγκριτικών στοιχείων των πέντε κοινών

Οι θεματικές που διερευνήθηκαν στα πέντε επιμέρους κοινά σχεδιάστηκαν ως εξής : α) επελέγησαν ορισμένες ερωτήσεις που ήταν ενιαίες για τα πέντε επιμέρους κοινά ώστε να μπορούν να συγκριθούν μεταξύ τους και παράλληλα β) τέθηκαν ερωτήσεις ειδικού ενδιαφέροντος για κάθε κοινό.

Παρακάτω συνοψίζονται τα συγκριτικά σημεία των ενιαίων ερωτήσεων ενώ κάθε μια από τις ενότητες που ακολουθούν παραθέτει τα κυριότερα αποτελέσματα της ερευνητικής διαδικασίας σε κάθε ένα από τα κοινά.

Στις ενιαίες ερωτήσεις προκύπτουν τα εξής :

Για τον σκοπό των Πανεπιστημιακών σπουδών :

- Όλα τα επιμέρους κοινά συμφωνούν ότι είναι η απόκτηση «*μόρφωσης / καλλιέργειας*».
- **Απόφοιτοι** 2000-2005 και **Γενικό Κοινό** αντιλαμβάνονται ως δεύτερο σε σημασία την εξεύρεση «μιας καλής δουλειάς».
- **Επιχειρήσεις** (με προσωπικό 50+) και ερωτηθέντες **Μέλη ΔΕΠ** εστιάζουν περισσότερο στην «απόκτηση δεξιοτήτων και έναν τρόπο σκέψτεστε». Με αυτή την άποψη (ως δεύτερη επιλογή) συμφωνούν και οι εκπρόσωποι σωματείων που συμμετείχαν στην ερευνητική διαδικασία.

Για τον ρόλο του Πανεπιστημίου :

- **Γενικό Κοινό**, **Απόφοιτοι** και **Επιχειρήσεις** ιεραρχούν ως πρώτες προτεραιότητες την «απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων» και την «εναρμόνιση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας».
- Από τις συνεντεύξεις με **Μέλη ΔΕΠ** προκύπτει περισσότερη έμφαση «στην προετοιμασία του φοιτητή για το διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον».

Η προσλαμβάνουσα για τα προβλήματα των ΑΕΙ :

- Οι «ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές», «η ελλιπής χρηματοδότηση από το κράτος» και «ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών» αναφέρονται ως τα τρία σημαντικότερα προβλήματα των Πανεπιστημίων από το Γενικό Κοινό, τους Αποφοίτους (2000-2005) και τα Μέλη ΔΕΠ (με διαφορετική σειρά ιεράρχησης σε κάθε ένα από τα τέσσερα κοινά).
- **Οι Επιχειρήσεις** συμφωνούν με τα δύο από τα τρία («ελλείψεις σε υποδομές» και «μεγάλος αριθμός εισαγόμενων φοιτητών»), με την διαφορά ότι αναφέρουν ως τρίτο σημαντικότερο πρόβλημα «τον μεγάλο αριθμό φοιτητών που δεν τελειώνουν τις σπουδές τους».
- Στην προσλαμβάνουσα του **Γενικού Κοινού** τέταρτο κατά σειρά πρόβλημα είναι «οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό».
- **Οι Απόφοιτοι** (2000-2005) αναφέρουν ως τέταρτο πρόβλημα «τον τρόπο λειτουργίας των φοιτητικών παρατάξεων».
- **Οι Επιχειρήσεις** (με προσωπικό 50+ άτομα) το «επιστημονικό επίπεδο των Πανεπιστημιακών».
- Και τα **Μέλη ΔΕΠ**, τις «χαμηλές αμοιβές των Πανεπιστημιακών».

Συγκριτική αξιολόγηση ελληνικών ΑΕΙ με ΑΕΙ ΕΕ των 15 :

- Γενικό Κοινό, Φοιτητές ΑΕΙ/ΤΕΙ (ως υποσύνολο της έρευνας γενικού κοινού) και Μέλη ΔΕΠ, θεωρούν ότι τα Πανεπιστήμια των χωρών της ΕΕ-15 υπερτερούν ως προς **τις υλικοτεχνικές υποδομές**. Όπως θεωρούν ότι υπερτερούν και στην «**προετοιμασία των φοιτητών για την αγορά εργασίας**». Άποψη που συμμερίζονται και οι φοιτητές ΑΕΙ/ΤΕΙ.
- Ως προς το «επιστημονικό – διδακτικό προσωπικό» οι απαντήσεις εστιάζουν στο «εξίσου καλό» ή στις τοποθετήσεις «δεν γνωρίζω».

Απόψεις για τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας

- **Οι Απόφοιτοι** (2000-2005) υποστηρίζουν ότι οι γνώσεις τους από το Πανεπιστήμιο «ήταν χρήσιμες» για την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας, αντίληψη με την οποία είναι φυσικό **να διαφωνούν οι άνεργοι** απόφοιτοι.
- Αντίθετα, η άποψη των **Επιχειρήσεων** είναι ότι οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας απόφοιτοι «δεν είναι τόσο καλά προετοιμασμένοι».
- **Απόφοιτοι και Επιχειρήσεις συγκλίνουν** ως προς τις εξής δεξιότητες που τα ΑΕΙ «θα ήταν χρήσιμο να διδάσκουν» : «Γνώση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών», «Ξένες Γλώσσες» και «Πρακτική Άσκηση στο Αντικείμενο των Σπουδών» είναι κοινές αναφορές για αποφοίτους και επιχειρήσεις.
- **Οι επιχειρήσεις** αναφέρουν επιπλέον (μεταξύ άλλων) τη «σύνδεση θεωρίας και αγοράς εργασίας» και τις «εξειδικευμένες γνώσεις».
- **Οι απόφοιτοι** αναφέρουν ότι θα τους ήταν χρήσιμα : «γνώσεις οικονομικών και λογιστικής», «γνώσεις διοίκησης» και «ένας τρόπος να διευκολύνουν την επικοινωνία τους με πελάτες».
- **Οι Επιχειρήσεις** θεωρούν ότι τα ΑΕΙ στην ΕΕ και στις ΗΠΑ είναι πιο καταξιωμένα από τα Ελληνικά ΑΕΙ (τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο). Σε καμία περίπτωση όμως δεν προκύπτει ότι οι Επιχειρήσεις απαξιώνουν τα ελληνικά ΑΕΙ αλλά ούτε και ότι τα τοποθετούν όλα στην ίδια μοίρα. Για παράδειγμα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών συγκεντρώνουν υψηλά ποσοστά καταξίωσης.

Απόψεις για τα μη κρατικά / μη κερδοσκοπικά Πανεπιστήμια

Η διατύπωση της ερώτησης αφορούσε τον βαθμό συμφωνίας με τη «λειτουργία στην Ελλάδα μη κρατικών / μη κερδοσκοπικών Πανεπιστημίων με δίδακτρα για όσους φοιτούν σε αυτά». Επισημαίνεται ότι οι ερευνητικές διαδικασίες ολοκληρώθηκαν σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα μεταξύ Δεκεμβρίου 2005 και Μαρτίου 2006.

Περισσότερο δεκτικοί (με την συμφωνία να υπερσχύει της διαφωνίας) στην ιδέα των μη κρατικών/ μη κερδοσκοπικών Πανεπιστημίων εμφανίζονται οι Απόφοιτοι (2000-2005) και οι Επιχειρήσεις.

Λιγότερο δεκτικοί (με την διαφωνία να υπερσχύει της συμφωνίας) εμφανίζονται κυρίως οι Γονείς με παιδιά Λυκείου και τα Μέλη ΔΕΠ και λιγότερο οι Φοιτητές ΑΕΙ/ΤΕΙ (ως υποκατηγορία ανάλυσης του γενικού κοινού) και το Γενικό Κοινό.

Τα συγκριτικά στοιχεία με την μορφή διαγραμμάτων περιγράφονται στα Παράρτημα Β.

1. Έρευνα Γενικού Πληθυσμού

Ταυτότητα έρευνας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: MRB HELLAS A.E.

[Το **ερωτηματολόγιο** της έρευνας σχεδιάστηκε από την Ερευνητική Ομάδα του ΕΛΙΑΜΕΠ, η οποία επιμελήθηκε την **ανάλυση** και την **παρουσίαση** των αποτελεσμάτων.]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ : 24 Νοεμβρίου έως 5 Δεκεμβρίου 2005 στο πλαίσιο της εξαμηνιαίας συνδρομητικής έρευνας ΤΑΣΕΙΣ (αποκλειστικές ερωτήσεις για το ΕΛΙΑΜΕΠ).

ΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ : Ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου στα νοικοκυριά των ερωτώμενων / προσωπικές συνεντεύξεις. Η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας που ορίζουν ο ΣΕΔΕΑ, η ESOMAR και η WAPOR μέλος των οποίων είναι η MRB Hellas.

ΔΕΙΓΜΑ : 2000 άτομα πανελλαδικά.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ : στρωματοποιημένη πανελλαδική δειγματοληψία. Η στρωματοποίηση έχει ως αρχικό σημείο αναφοράς 11 γεωγραφικά διαμερίσματα. Το δείγμα κατανέμεται στη χώρα λαμβάνοντας υπόψη πλήρως την αναλογική αντιπροσωπευτικότητα ως προς την αστικότητα και τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά. Εσωτερικά σε κάθε περιοχή επιλέγονται τυχαία αντίστοιχα σημεία εκκίνησης ώστε να τηρούνται : ο μέγιστος αριθμός συνεντεύξεων (10) ανά σημείο και αντιπροσωπευτικότητα ως προς τον πληθυσμό της περιοχής. Ως προς το φύλο και την ηλικία ελέγχονται και τηρούνται ποσοτώσεις με βάση τα στοιχεία της απογραφής της ΕΣΥΕ.

ΦΥΛΟ : Άνδρες 49,5% - Γυναίκες 50,5%

ΗΛΙΚΙΑ : 18 ετών και άνω που έχουν εκλογικό δικαίωμα

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Αστικές, Ημιαστικές, Αγροτικές περιοχές.

1.1 Βαθμός συμφωνίας με την λειτουργία μη κρατικών/μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων

Η λειτουργία μη κρατικών / μη κερδοσκοπικών Πανεπιστημίων στην χώρα μας με δίδακτρα για όσους φοιτούν σε αυτά είναι ένα ζήτημα για το οποίο **διατυπώνει άποψη η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών**, καθώς μόνον ένας στους δέκα ερωτώμενους (9,9%) δηλώνει «Δεν γνωρίζω».

Το ποσοστό των ερωτώμενων που **διαφωνούν** με την λειτουργία μη κρατικών / μη κερδοσκοπικών Πανεπιστημίων (38,7%) είναι **οριακά υψηλότερο** από το ποσοστό όσων συμφωνούν (34%). Παρουσιάζει όμως ενδιαφέρον η ποιοτική διαφοροποίηση στην ένταση της διαφωνίας, καθώς η πλειοψηφία όσων διαφωνούν, δηλώνει ότι «διαφωνεί απόλυτα» (23,2% έναντι 15,4% που δηλώνουν ότι «συμφωνούν απόλυτα»).

[βλ. Διάγραμμα 1.1.α – παράρτημα Α]

Όσο μεγαλώνει η **ηλικία** των ερωτώμενων τόσο μειώνεται ο βαθμός συμφωνίας, και παράλληλα αυξάνεται το ποσοστό όσων δεν έχουν διαμορφώσει άποψη για το θέμα (21,9% των ερωτώμενων 65+ ετών απαντά «Δεν γνωρίζω»). Το αποτέλεσμα είναι στις μεγαλύτερες ηλικίες να καταγράφονται μεν μειωμένα ποσοστά συμφωνίας, χωρίς όμως αυτό να συνεπάγεται αύξηση της διαφωνίας.

[βλ. Διάγραμμα 1.1.β – παράρτημα Α]

Προς τη διαφωνία τείνουν οι **γονείς με παιδιά λυκείου** (41%), οι οποίοι καταγράφουν και ένα αυξημένο ποσοστό «Δεν γνωρίζω» (14,2%). Αντίθετα, το υψηλότερο ποσοστό συμφωνίας σε όλες τις υπό εξέταση δημογραφικές κατηγορίες και τα ειδικά κοινά καταγράφεται στους **γονείς φοιτητών ΑΕΙ** (48,3%), μία κατηγορία κοινού που ενδεχομένως θα ανέμενε κανείς να είναι επιφυλακτική σε αλλαγές που θα λειτουργούν οίωνοι ανταγωνιστικά προς τους πτυχιούχους των κρατικών πανεπιστημίων.

[βλ. Διάγραμμα 1.1.δ – παράρτημα Α]

1.2 Η σημασία των πανεπιστημιακών σπουδών :

Γιατί είναι σημαντικό να σπουδάσει κανείς στο πανεπιστήμιο;

Με σημαντικά μεγαλύτερη συχνότητα αναφέρονται από τους ερωτώμενους δύο κύριοι λόγοι, για τους οποίους είναι σημαντικό να σπουδάσει κανείς στο Πανεπιστήμιο : ο ένας είναι «για να αποκτήσει μόρφωση/καλλιέργεια» (68,1%) και ο άλλος «για να βρει μια καλή δουλειά» (64,5%). Σε αρκετή απόσταση ακολουθούν η «κοινωνική καταξίωση» (40,4%) και «η απόκτηση δεξιοτήτων και τρόπου σκέψης» (30%), ενώ την λίστα αναφορών κλείνουν «η απόκτηση χρήσιμων γνωριμιών» (17,1%) και η «απόκτηση ανεξάρτητης κοινωνικής ζωής» (14,9%).

[βλ. Διάγραμμα 1.2.α – παράρτημα Α]

Η παραπάνω ιεράρχηση δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά στις επιμέρους δημογραφικές κατηγορίες και στα ειδικά κοινά.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η **αυξημένη έμφαση** που δίνουν οι γονείς φοιτητών ΑΕΙ στην «απόκτηση δεξιοτήτων» (78% έναντι 30% στο σύνολο) και οι γονείς σπουδαστών ΤΕΙ στην «κοινωνική καταξίωση» (53,4% έναντι 40,4% στο σύνολο).

[βλ. Διαγράμματα 1.2.δ και 1.2.ε – παράρτημα Α]

1.3 Απόψεις για τον ρόλο των Πανεπιστημίων

Μεταξύ των απόψεων για τον ρόλο των Πανεπιστημίων, τις οποίες οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να αξιολογήσουν, η άποψη που βρίσκει την μεγαλύτερη απήχηση στον γενικό πληθυσμό είναι ότι ο ρόλος του Πανεπιστημίου είναι **«να ικανοποιεί απόλυτα τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας»** (67,8% των ερωτώμενων αξιολόγησαν την συγκεκριμένη άποψη ως «εξαιρετικά σημαντική» και 19,7% «μάλλον σημαντική»). Με πολύ μικρή διαφορά ακολουθούν οι απόψεις **«να δίνει έμφαση στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων»** (64,1% «εξαιρετικά σημαντικό» και 20,5% «μάλλον σημαντικό») και **«να δίνει έμφαση στην προετοιμασία του φοιτητή για το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον»** (64,1% «εξαιρετικά σημαντικό» και 22,0% «μάλλον σημαντικό»), ενώ σημαντικά ποσοστά συγκεντρώνουν και οι απόψεις «να δίνει έμφαση στη μετάδοση των αξιών της ελληνικής παράδοσης» (50,9% «εξαιρετικά σημαντικό» και 22,8% «μάλλον σημαντικό») και «να λειτουργεί ως συνέχεια του Λυκείου δίνοντας έμφαση στη γενική μόρφωση, αλλά σε ανώτερο επίπεδο» (48,5% «εξαιρετικά σημαντικό» και 26,1% «μάλλον σημαντικό»). *[βλ. διάγραμμα 1.3.α – παράρτημα Α]*

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η **υψηλή ταύτιση του γενικού πληθυσμού με μία μάλλον 'σκληρή' διατύπωση** που εστιάζει τον ρόλο των Πανεπιστημίων στην «απόλυτη ικανοποίηση» των αναγκών της αγοράς εργασίας, και η πλήρης ταύτιση του συνόλου σχεδόν των φοιτητών (72,6% «εξαιρετικά σημαντικό» και 23,8% «μάλλον σημαντικό») με την συγκεκριμένη άποψη. *[βλ. διάγραμμα 1.3.στ – παράρτημα Α]*

Πέραν του ειδικού κοινού των φοιτητών, η παραπάνω άποψη δεν συσχετίζεται συστηματικά με κάποιον άλλον παράγοντα, όπως η ηλικία ή το επίπεδο μόρφωσης.

Ελαφρά διαφοροποιούνται από το σύνολο οι **γονείς φοιτητών ΑΕΙ/ΤΕΙ**, κοινό στο οποίο οι δύο συχνότερες αναφορές αφορούν στην απόκτηση δεξιοτήτων και την προετοιμασία για το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

[βλ. διαγράμματα 1.3.δ και 1.3.ε – παράρτημα Α]

1.4 Συγκριτική αξιολόγηση των Ελληνικών Πανεπιστημίων με τα Πανεπιστήμια της ΕΕ-15

Σχεδόν ένας στους τέσσερις ερωτώμενους μεταξύ του γενικού πληθυσμού δηλώνει ότι **δεν είναι σε θέση να κάνει την σύγκριση** με τα Πανεπιστήμια της ΕΕ των 15 χωρών ως προς τις ζητούμενες παραμέτρους (τα σχετικά ποσοστά κυμαίνονται από 22,2% έως 24,2%).

Περισσότεροι από τους μισούς θεωρούν ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια υπολείπονται των ευρωπαϊκών ως προς τις **υλικοτεχνικές υποδομές** (55,3%) και την **προετοιμασία των φοιτητών για την αγορά εργασίας** (50,5%).

Σχετικά μεγαλύτερη είναι η ικανοποίηση που εκφράζεται για το **επιστημονικό-διδασκτικό προσωπικό**, καθώς ένας στους τρεις (30,6%) δηλώνει ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι εξίσου καλά με τα Πανεπιστήμια της ΕΕ ως προς την συγκεκριμένη παράμετρο, ενώ το ποσοστό όσων θεωρεί ότι είναι χειρότερα πέφτει στο 29,4%. *[βλ. Διάγραμμα 1.4.α – παράρτημα Α]*

Όταν εξετάσει κανείς την συγκριτική αξιολόγηση για το επιστημονικό-διδασκτικό προσωπικό μεταξύ των φοιτητών ΑΕΙ/ΤΕΙ, η εικόνα είναι περισσότερο αρνητική για τους διδάσκοντες των ελληνικών πανεπιστημίων, καθώς τέσσερις στους δέκα φοιτητές (41%) δηλώνουν ότι «τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι χειρότερα» ως προς αυτή την παράμετρο. *[βλ. διάγραμμα 1.4.β – παράρτημα Α]*

Γενικά, σε όλες τις παραμέτρους η αξιολόγηση είναι σημαντικά πιο αρνητική μεταξύ των «χρηστών» των υποδομών, δηλαδή φοιτητών και γονέων. Αξίζει να σημειωθεί η μεγαλύτερη έμφαση που δίνεται από τους **γονείς** στο χειρότερο επίπεδο της **υλικοτεχνικής υποδομής** (70,9% των γονέων φοιτητών ΑΕΙ δηλώνουν ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι χειρότερα από της ΕΕ ως προς την συγκεκριμένη παράμετρο), ενώ αντίστοιχα οι **φοιτητές** δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη **χειρότερη προετοιμασία για την αγορά εργασίας** (67,8% των φοιτητών ΑΕΙ/ΤΕΙ δηλώνουν ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι χειρότερα από τα ευρωπαϊκά ως προς την προετοιμασία των φοιτητών για την αγορά εργασίας). *[βλ. Διαγράμματα 1.4.γ και 1.4.δ αντίστοιχα – παράρτημα Α]*

1.5 Τα σημαντικότερα προβλήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων

Ως **κορυφαίο πρόβλημα** των ελληνικών πανεπιστημίων με σημαντική απόσταση από τα υπόλοιπα αναδεικνύονται οι «**ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές**» (58,8%). Ακολουθούν «η ελλιπής χρηματοδότηση από το κράτος» (37,8%), «ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών» (33,6%) και «οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό» (33,1%). Προκύπτει λοιπόν ότι για το ευρύ κοινό, τα σημαντικότερα προβλήματα είναι αυτά που αφορούν την πρακτική λειτουργία των πανεπιστημίων, την καθημερινότητα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. *[βλ. διάγραμμα 1.5.α – παράρτημα Α]*

«Ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές» (75,2%) και «ελλιπής χρηματοδότηση»(56,7%) είναι δύο προβλήματα που αναφέρονται με σημαντικά υψηλότερη συχνότητα από τους **φοιτητές ΑΕΙ/ΤΕΙ**. *[βλ. διαγράμματα 1.5.β και 1.5.γ – παράρτημα Α]*

Φοιτητές και γονείς αναφέρονται επίσης με μεγαλύτερη συχνότητα στο πρόβλημα των «ελλείψεων σε διδακτικό προσωπικό» (42,7% των φοιτητών ΑΕΙ/ΤΕΙ και 37,7% των γονέων φοιτητών ΑΕΙ/ΤΕΙ). *[βλ. διάγραμμα 1.5.ε – παράρτημα Α]*

1.6 Οικονομική ενίσχυση φοιτητών από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα

Έξι στους δέκα ερωτώμενους συμφωνούν με την άποψη να παρέχεται οικονομική ενίσχυση σε φοιτητές από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα, ανεξάρτητα από τις επιδόσεις τους στα μαθήματα (39,3% δηλώνει «συμφωνώ απόλυτα» και 20,9% «μάλλον συμφωνώ»).

[βλ. διάγραμμα 1.6.α – παράρτημα Α]

Η συντριπτική πλειοψηφία μεταξύ αυτών (85,2% όσων συμφωνούν) πιστεύει ότι η οικονομική ενίσχυση πρέπει να προέρχεται κυρίως **από τον κρατικό προϋπολογισμό για την παιδεία**, ενώ μεμονωμένες είναι οι αναφορές σε άλλες εναλλακτικές (5,9% επιλέγει ως κύριο τρόπο χρηματοδότησης την επιβολή διδάκτρων σε φοιτητές από ισχυρότερα εισοδηματικά στρώματα που φοιτούν στο ίδιο πανεπιστημιακό ίδρυμα, και 4,9% την χορήγηση χαμηλότοκων, μακροχρόνιων τραπεζικών δανείων σε φοιτητές από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα).

[βλ. διάγραμμα 1.6.β – παράρτημα Α]

2. Έρευνα Επιχειρήσεων

Ταυτότητα έρευνας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: MRB HELLAS A.E.

[Το **ερωτηματολόγιο** της έρευνας σχεδιάστηκε από την Ερευνητική Ομάδα του ΕΛΙΑΜΕΠ, η οποία επιμελήθηκε την **ανάλυση** και την **παρουσίαση** των αποτελεσμάτων.]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ : 26 Ιανουαρίου – 6 Φεβρουαρίου 2006

ΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ : Ποσοτική έρευνα με την μέθοδο των προσωπικών συνεντεύξεων σε επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 50 ατόμων. Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με τον Υπεύθυνο για τις προσλήψεις στην επιχείρηση. Η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας που ορίζουν ο ΣΕΔΕΑ, η ESOMAR και η WAPOR μέλος των οποίων είναι η MRB Hellas.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ : Κατανομή των συνεντεύξεων σε 3 κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (βιομηχανία / εμπόριο / υπηρεσίες). Οι επιχειρήσεις επιλέχθηκαν από την βάση δεδομένων της ICAP.

ΔΕΙΓΜΑ : 50 επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των 50 ατόμων (και 5 επιχειρήσεις αναζήτησης στελεχών). Συνολικό δείγμα 55 Επιχειρήσεων.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Πάτρα, Ηράκλειο.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΕΣ : Εργάστηκαν 15 ερευνητές της MRB Hellas S.A.

2.1 Αξιολόγηση προετοιμασίας για ένταξη στην αγορά εργασίας

■ *Απόφοιτοι Ελληνικών ΑΕΙ μετά το πρώτο τους πτυχίο*

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων του δείγματος (67,3%) εκτιμά ότι οι απόφοιτοι ΑΕΙ **δεν είναι προετοιμασμένοι** για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας αμέσως μετά το πρώτο τους πτυχίο (56,4% δηλώνει «όχι και τόσο προετοιμασμένοι» και 10,9% «καθόλου προετοιμασμένοι»), ενώ ένας στους τρεις (32,7%) εκτιμά ότι είναι «αρκετά προετοιμασμένοι».

Όσοι βρίσκουν τους νέους αποφοίτους των ΑΕΙ «αρκετά προετοιμασμένους» αναφέρονται κυρίως στην επάρκεια της θεωρητικής τους κατάρτισης, ενώ όσοι βρίσκουν ότι οι νέοι απόφοιτοι των ΑΕΙ είναι «όχι και τόσο» ή «καθόλου προετοιμασμένοι» αναφέρονται κυρίως στην έλλειψη πρακτικής εξάσκησης και εξειδίκευσης, αλλά και στην απόσταση μεταξύ θεωρίας και πρακτικής.

[βλ. διάγραμμα 2.1.α – παράρτημα Α]

Από τις πέντε εταιρείες αναζήτησης στελεχών που συμμετείχαν στο δείγμα της έρευνας, οι τέσσερις εκτιμούν ότι οι νέοι απόφοιτοι είναι ανεπαρκώς προετοιμασμένοι και αιτιολογούν αυτή τους την άποψη προβάλλοντας πέρα από την έλλειψη πρακτικής εξάσκησης και άλλα προβλήματα, όπως η άγνοια των νέων αποφοίτων για το τι πρόκειται να συναντήσουν στον χώρο εργασίας, για το καθεστώς μισθοδοσίας, για τα ειδικότερα καθήκοντα της θέσης που αναλαμβάνουν, αλλά και η έλλειψη ενθουσιασμού.

■ *Προπτυχιακοί φοιτητές ελληνικών ΑΕΙ*

Η πλειοψηφία των ερωτώμενων εκτιμά ότι οι προπτυχιακοί φοιτητές των ελληνικών ΑΕΙ δεν προετοιμάζονται καλά για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας (58,2% δηλώνει «όχι και τόσο καλά» και 9,1% «καθόλου καλά»), ενώ την αντίθετη άποψη έχει το 32,7% («πολύ» και «αρκετά καλά»).

[βλ. διάγραμμα 2.1.β – παράρτημα Α]

Οι αρνητικές αξιολογήσεις είναι συχνότερες στις μικρότερες επιχειρήσεις με μέχρι 99 εργαζόμενους (22 από τις 28 δηλώνουν «όχι και τόσο» και «καθόλου

καλά»), από ότι στις μεγαλύτερες με 100+ εργαζόμενους (η αντίστοιχη συχνότητα είναι 15 από τις 27 επιχειρήσεις).

Και οι πέντε εταιρείες αναζήτησης στελεχών δηλώνουν ότι οι προπτυχιακοί φοιτητές των ελληνικών ΑΕΙ είναι «όχι και τόσο» και «καθόλου καλά» προετοιμασμένοι.

2.2 Χαρακτηριστικά νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας

■ Δεξιότητες και γνώσεις

Στην ερώτηση, ποιες είναι εκείνες οι δεξιότητες και οι γνώσεις που κατά την άποψη των επιχειρήσεων είναι χρήσιμες για έναν νεοεισερχόμενο πτυχιούχο ΑΕΙ στην αγορά εργασίας και τις οποίες θα έπρεπε να αποκτούν οι φοιτητές στο Πανεπιστήμιο, οι συχνότερες αναφορές αφορούν την **πρακτική εξάσκηση** (34,5%), τις **γνώσεις πληροφορικής** (23,6%), τις **ξένες γλώσσες** (23,6%), την **σύνδεση θεωρίας και αγοράς εργασίας** (20%) καθώς και περισσότερο **εξειδικευμένες γνώσεις στο αντικείμενο εργασίας** (18,2%). Σημειώνεται ότι πρόκειται για αυθόρμητες αναφορές των ερωτώμενων και όχι για επιλογή απαντήσεων από λίστα δεξιοτήτων.

Οι υπόλοιπες αναφορές είτε αφορούν συγκεκριμένα εξειδικευμένα αντικείμενα (π.χ. πρακτικά θέματα λογιστηρίου, γνώσεις marketing, δημόσιες σχέσεις, γνώση γενικών κανόνων εμπορίου), είτε αφορούν γενικότερες δεξιότητες και χαρακτηριστικά, όπως η δυνατότητα ανάπτυξης κριτικής σκέψης και αξιολόγησης, η αφοσίωση και ο ενθουσιασμός για την δουλειά, το πνεύμα συνεργασίας και ευγενούς άμιλλας, η δεκτικότητα εκμάθησης, η ανάληψη πρωτοβουλιών, κλπ. [βλ. διάγραμμα 2.2.a – παράρτημα Α]

Οι χρήσιμες γνώσεις / δεξιότητες διαφοροποιούνται σχετικά **ανά κλάδο**, καθώς στον κλάδο της βιομηχανίας και των υπηρεσιών δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική εξάσκηση και την πληροφορική, ενώ στον κλάδο του εμπορίου η έμφαση είναι περισσότερο στις ξένες γλώσσες.

■ Εργασιακή νοοτροπία

Τα χαρακτηριστικά εργασιακής νοοτροπίας που αναζητούν οι επιχειρήσεις από έναν απόφοιτο ΑΕΙ που εισέρχεται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, όπως αναφέρονται αυθόρμητα από τους ερωτώμενους, είναι η «**διάθεση για δουλειά και η εργατικότητα**» (32,7%), η «**γνώση/αντίληψη του αντικειμένου**» (21,8%), η «**προθυμία και ο ενθουσιασμός για δουλειά**» (18,2%), «η ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών» (14,5%), «η θέληση για

μάθηση» (12,7%), «η φιλοδοξία επαγγελματικής εξέλιξης» (10,9%), «οι γνώσεις πληροφορικής» (10,9%), «οι γνώσεις ξένων γλωσσών» (9,1%), καθώς και «η δυνατότητα ομαδικής συνεργασίας» (9,1%).

Μεμονωμένες αναφορές γίνονται επίσης σε ένα πλήθος άλλων χαρακτηριστικών, όπως είναι η «συνέπεια», η «υπευθυνότητα», «η άνεση στην επικοινωνία», «η μεθοδικότητα», «η προσαρμοστικότητα», «η εντιμότητα», «η επαγγελματική σοβαρότητα», «ευσυνειδησία» κλπ. [βλ. διάγραμμα 2.2.β – παράρτημα Α]

■ **Προβλήματα και αδυναμίες**

Όταν ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να επιλέξουν από μία λίστα προβλημάτων και αδυναμιών, ποιες είναι οι περιπτώσεις εκείνες που αντιμετωπίζουν συχνότερα οι επιχειρήσεις με αποφοίτους ΑΕΙ που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας, οι συχνότερες αναφορές αφορούσαν την **«έλλειψη οργανωτικών ικανοτήτων»** (49,1%), την **«έλλειψη πρωτοβουλίας»** (34,5%) την **«τάση μετακίνησης σε άλλη εταιρεία** στα 2 χρόνια» (30,9%), «την **έλλειψη αφοσίωσης / ενθουσιασμού**» για την δουλειά τους (27,3%), «την άγνοια της ειδικότητας που προκύπτει από τον τίτλο σπουδών τους» (23,6%), «την αδυναμία ομαδικής συνεργασίας» (23,6%), «την άγνοια των εργασιακών και ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων» (21,8%), και «την έλλειψη υπευθυνότητας» (18,2%).

[βλ. Διάγραμμα 2.2.γ – παράρτημα Α]

■ **Δεκτικότητα στις μετακινήσεις**

Οι ερωτώμενοι κλήθηκαν, επίσης, να αξιολογήσουν πόσο καθοριστικό είναι στην αγορά εργασίας ένας νέος απόφοιτος ΑΕΙ να είναι δεκτικός/η σε διάφορες εκδοχές μετακινήσεων. Η δυνατότητα για συχνές μετακινήσεις και ταξίδια εντός της Ελλάδας φαίνεται να είναι προαπαιτούμενο για τις μισές σχεδόν επιχειρήσεις (45,4%), ενώ ακολουθούν σε συχνότητα αναφορών η δυνατότητα για συχνές μετακινήσεις και ταξίδια εκτός Ελλάδας (40%), η δυνατότητα παραμονής για ένα διάστημα 2 ετών σε άλλη πόλη της Ελλάδας (32,7%), και τέλος η

δυνατότητα παραμονής για ένα διάστημα 2 ετών σε χώρα του εξωτερικού (30,9%). [βλ. διάγραμμα 2.2.δ – παράρτημα Α]

■ **Πρώτο πτυχίο ή μεταπτυχιακό;**

Στις επιχειρήσεις τέθηκε ένα **δίλημματικό σενάριο πρόσληψης**, κατά το οποίο θα έπρεπε να επιλέξουν μεταξύ δύο υποψηφίων, οι οποίοι είναι εξίσου καλοί σε όλα τα στάδια της αξιολόγησης, σε συναφή αντικείμενα και από εξίσου καλά πανεπιστήμια, αλλά ο ένας (η μια) διαθέτει πρώτο πτυχίο ενώ ο άλλος/η διαθέτει μεταπτυχιακό.

Στο παραπάνω δίλημμα, το 56,4% των ερωτώμενων δήλωσε ότι **θα επέλεγε τον υποψήφιο με τον μεταπτυχιακό τίτλο** και το 27,3% τον υποψήφιο με το πρώτο πτυχίο, ενώ το 16,4% δεν τοποθετήθηκε.

[βλ. διάγραμμα 2.2.ε – παράρτημα Α]

Σημειώνεται η συγκρητικά αυξημένη συχνότητα με την οποία θα επέλεγαν τον υποψήφιο με το πρώτο πτυχίο στον κλάδο της βιομηχανίας.

Όσοι επέλεξαν τον υποψήφιο με το μεταπτυχιακό, αιτιολογούν την επιλογή τους αναφέροντας κυρίως «τις περισσότερες εξειδικευμένες γνώσεις», αλλά και «το μεγαλύτερο εύρος γνώσεων», ενώ μεμονωμένες είναι οι αναφορές «στην καλύτερη απόδοση που αναμένεται να έχει», «την οργανωτική νοοτροπία», «τις αυξημένες πιθανότητες εξέλιξης», «το κύρος που προσδίδει στην εικόνα της εταιρείας», κλπ.

Από την άλλη πλευρά, όσοι επέλεξαν τον υποψήφιο με το πρώτο πτυχίο, αναφέρονται στο ότι «η αποδοτικότητα εξαρτάται από την προσωπικότητα και όχι από το μεταπτυχιακό», στην «δυνατότητα εξέλιξης μέσα στην ίδια την εταιρεία», στο ότι «δεν απαιτείται μεταπτυχιακό για τις ανάγκες της επιχείρησης», αλλά και στο ότι πρόκειται για «εργαζόμενο με χαμηλότερο κόστος και με χαμηλότερες απαιτήσεις εξέλιξης».

[βλ. διάγραμμα 2.2.στ – παράρτημα Α]

2.3 Αξιολόγηση Ελληνικών Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων

■ *Απόφοιτοι με την μεγαλύτερη ζήτηση στην αγορά εργασίας*

Σύμφωνα με την άποψη των επιχειρήσεων, οι απόφοιτοι Ελληνικών Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων με την μεγαλύτερη ζήτηση στην αγορά εργασίας προέρχονται από το **Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο** (78,2%). Περισσότεροι από τους μισούς ερωτώμενους αναφέρονται στο **Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών** (65,5%) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (54,5%), ενώ ακολουθούν το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (47,3%), το Πανεπιστήμιο Πειραιά (43,6%) και το Πάντειο Πανεπιστήμιο (32,7%).

Με την εξαίρεση του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τα περιφερειακά Πανεπιστήμια αναφέρονται με χαμηλότερη συχνότητα (Πανεπιστήμιο Πατρών 27,3%, Πανεπιστήμιο Κρήτης 18,2%, Πολυτεχνείο Κρήτης 16,4%, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 12,7% και Πανεπιστήμιο Μακεδονίας 10,9%). Μεμονωμένες είναι οι αναφορές στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Θράκης. [βλ. διάγραμμα 2.3.α-παράρτημα Α]

Σημειώνεται η αυξημένη –σε σχέση με το σύνολο- αναφορά των επιχειρήσεων με 100+ εργαζόμενους στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (25 από τις 27 επιχειρήσεις).

■ *Βαθμός καταξίωσης Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων*

Στη συνέχεια οι επιχειρήσεις κλήθηκαν να αξιολογήσουν ορισμένα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ως προς το πόσο καταξιωμένα είναι. Η ιεράρχηση δεν μεταβάλλεται δραστικά, καθώς κυριαρχεί στην αξιολόγηση το **ΕΜΠ** ακολουθούμενο από το **Οικονομικό Πανεπιστήμιο**. Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο Πατρών αξιολογούνται καλύτερα ως προς τον βαθμό καταξίωσής τους, από ότι ως προς την ζήτηση των αποφοίτων τους. Η ανακατάταξη αυτή γίνεται κυρίως εις βάρος τους Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του Παντείου Πανεπιστημίου.

[βλ. διάγραμμα 2.3.ε - παράρτημα Α]

■ *Βαθμός καταξίωσης άλλων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων*

Κορυφαίο ως προς την καταξίωσή του μεταξύ μία σειράς άλλων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων είναι το **Deree College**, ακολουθούμενο από το New York College, το Alba Graduate School και το American College of Thessaloniki. Επισημαίνεται το υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων που δηλώνει ότι **δεν γνωρίζει τα αξιολογούμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα**, το οποίο κυμαίνεται από 7,3% για το Deree College – το ίδρυμα με την υψηλότερη αναγνωρισιμότητα- μέχρι 45,5% για το Alba, και 50,9% για το City Liberal Studies. [βλ. διάγραμμα 2.3.στ – παράρτημα Α]

■ *Αξία τίτλων σπουδών*

Διπλό είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων (36,4%) που αξιολογεί ως «εξαιρετικά καταξιωμένους» τους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών από πανεπιστήμια του Εξωτερικού (ΕΕ και ΗΠΑ), έναντι των αντίστοιχων από ελληνικά πανεπιστήμια (18,2%). Η **διαφορά** αυτή **εις βάρος των ελληνικών μεταπτυχιακών τίτλων** μειώνεται όταν αξιολογούνται πρώτα πτυχία: το 21,8% θεωρεί εξαιρετικά καταξιωμένα τα πρώτα πτυχία ξένων πανεπιστημίων, έναντι 18,2% που έχει την ίδια άποψη για τα πρώτα πτυχία ελληνικών πανεπιστημίων. [βλ. διάγραμμα 2.3.ζ – παράρτημα Α]

2.4 Ζήτηση Γνωστικών Πεδίων στην αγορά εργασίας

Η ανακατάταξη που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια όσον αφορά τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης που παρέχουν τα επιμέρους γνωστικά πεδία, αντικατοπτρίζεται και στις σχετικές απόψεις των επιχειρήσεων.

Έτσι, όλοι σχεδόν οι ερωτώμενοι (94,5%) αναφέρονται στις **επιστήμες Οικονομίας, Επιχειρήσεων και Διοίκησης**, οι οποίες φαίνεται να συνιστούν το γνωστικό πεδίο με την μεγαλύτερη ζήτηση. Εξαιρετικά υψηλό είναι το ποσοστό των αναφορών στην **Πληροφορική** (78,2%), ενώ οι μισοί σχεδόν αναφέρονται στις **επιστήμες των Μηχανικών** (49,1%) και ένας στους τρεις στα **Μαθηματικά και την Στατιστική** (34,5%). Ιατρικές και Νομικές επιστήμες ακολουθούν με σημαντικά χαμηλότερη συχνότητα αναφορών (25,5% και 20% αντίστοιχα). *[βλ. διάγραμμα 2.3.β – παράρτημα Α]*

Στον αντίποδα βρίσκονται γνωστικά πεδία όπως μεθοδολογία / ιστορία / θεωρία της επιστήμης, τέχνες, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, τα οποία και παρουσιάζουν την μικρότερη ζήτηση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με την εκτίμηση των επιχειρήσεων. *[βλ. διάγραμμα 2.3.γ – παράρτημα Α]*

Η ιεράρχηση των γνωστικών πεδίων δεν διαφοροποιείται σημαντικά όταν οι ερωτώμενοι καλούνται να αξιολογήσουν την ζήτηση των ίδιων γνωστικών πεδίων, αλλά σε επίπεδο μεταπτυχιακού τίτλου. *[βλ. διάγραμμα 2.3.δ – παράρτημα Α]*

Στους Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται κατά φθίνουσα σειρά η ιεράρχηση των γνωστικών πεδίων (α) με την μεγαλύτερη ζήτηση / πρώτο πτυχίο, (β) με την μικρότερη ζήτηση / πρώτο πτυχίο, και (γ) με την μεγαλύτερη ζήτηση / μεταπτυχιακός τίτλος.

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ (ΠΡΩΤΟ ΠΤΥΧΙΟ) ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΖΗΤΗΣΗ**%***Επιλογή από λίστα / μέχρι 5 απαντήσεις*

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Οικονομικές Επιστήμες, Επιχειρησιακή Έρευνα, Marketing, Λογιστική)	94,5
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (Πληροφορική, Επιστήμες Υπολογιστών)	78,2
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (Πολιτικών Μηχ/κών, Μηχανολόγων Μηχ/κών, Μηχ/κών Οικονομίας και Διοίκησης)	49,1
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ (Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, Στατιστική)	34,5
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (Ιατρική, Νοσηλευτική, Φαρμακευτική)	25,5
ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	20,0
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ (Επικοινωνία και ΜΜΕ, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία)	16,4
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Πολιτικές και Διεθνείς Σπουδές)	16,4
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Στρατιωτικές Σχολές, Αστυνομικές Σχολές, Πυροσβεστικές Σχολές)	12,7
ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Φυσική, Χημεία, Επιστήμη Υλικών)	10,9
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ (Αρχιτέκτονες Μηχ/κοί, Μηχ/κοί Χωροταξίας, Πολεοδομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη)	9,1
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΖΩΗΣ (Βιολογία, Βιοχημεία και Βιοτεχνολογία)	7,3
ΓΕΩΠΟΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Γεωπονία, Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων)	7,3
ΤΕΧΝΕΣ (Εικαστικές και Γραφικές Τέχνες)	7,3
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Γεωλογία, Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Οικολογία)	7,3
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Οικιακή Οικονομία, Τουρισμός)	1,8
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Επιστήμη Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού)	1,8

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΩ ΤΩΝ 50 ΑΤΟΜΩΝ
ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ (ΠΡΩΤΟ ΠΤΥΧΙΟ) ΜΕ ΤΗΝ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ ΖΗΤΗΣΗ

%

Επιλογή από λίστα / μέχρι 5 απαντήσεις

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ (Μεθοδολογία, Ιστορία και Θεωρία της Επιστήμης)	56,4
ΤΕΧΝΕΣ (Εικαστικές και Γραφικές Τέχνες)	47,3
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Φιλολογικά, Ξένες Γλώσσες, Ιστορία)	36,4
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Επιστήμη Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού)	25,5
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Πολιτικές και Διεθνείς Σπουδές)	25,5
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Οικιακή Οικονομία, Τουρισμός)	23,6
ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	12,7
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ (Αρχιτέκτονες Μηχ/κοί, Μηχ/κοί Χωροταξίας, Πολεοδομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη)	10,9
ΓΕΩΠΟΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Γεωπονία, Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων)	9,1
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Στρατιωτικές Σχολές, Αστυνομικές Σχολές, Πυροσβεστικές Σχολές)	9,1
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Γεωλογία, Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Οικολογία)	9,1
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ (Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, Στατιστική)	7,3
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Παιδαγωγικά, Αγωγή και Εκπαίδευση, Παιδαγωγική και Ψυχολογία)	7,3
ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Φυσική, Χημεία, Επιστήμη Υλικών)	5,5
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (Ιατρική, Νοσηλευτική, Φαρμακευτική)	5,5
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΖΩΗΣ (Βιολογία, Βιοχημεία και Βιοτεχνολογία)	3,6
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (Πολιτικών Μηχ/κών, Μηχανολόγων Μηχ/κών, Μηχ/κών Οικονομίας και Διοίκησης)	3,6
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ (Επικοινωνία και ΜΜΕ, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία)	3,6
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (Πληροφορική, Επιστήμες Υπολογιστών)	1,8

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΩ ΤΩΝ 50 ΑΤΟΜΩΝ

**ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ (ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ)
ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΖΗΤΗΣΗ**

%

Επιλογή από λίστα / μέχρι 5 απαντήσεις

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Οικονομικές Επιστήμες, Επιχειρησιακή Έρευνα, Marketing, Λογιστική)	78,2
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (Πληροφορική, Επιστήμες Υπολογιστών)	78,2
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ (Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, Στατιστική)	34,5
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (Πολιτικών Μηχ/κών, Μηχανολόγων Μηχ/κών, Μηχ/κών Οικονομίας και Διοίκησης)	29,1
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ (Ιατρική, Νοσηλευτική, Φαρμακευτική)	20
ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	16,4
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Πολιτικές και Διεθνείς Σπουδές)	14,5
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΖΩΗΣ (Βιολογία, Βιοχημεία και Βιοτεχνολογία)	12,7
ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Φυσική, Χημεία, Επιστήμη Υλικών)	12,7
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ (Επικοινωνία και ΜΜΕ, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία)	12,7
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Γεωλογία, Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Οικολογία)	9,1
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ (Αρχιτέκτονες Μηχ/κοί, Μηχ/κοί Χωροταξίας, Πολεοδομία και Περιφερειακή Ανάπτυξη)	7,3
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Παιδαγωγικά, Αγωγή και Εκπαίδευση, Παιδαγωγική και Ψυχολογία)	7,3
ΤΕΧΝΕΣ (Εικαστικές και Γραφικές Τέχνες)	5,5
ΓΕΩΠΟΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Γεωπονία, Επιστήμη και Τεχνολογία Τροφίμων)	3,6
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Στρατιωτικές Σχολές, Αστυνομικές Σχολές, Πυροσβεστικές Σχολές)	3,6
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Οικιακή Οικονομία, Τουρισμός)	1,8
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Επιστήμη Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού)	1,8

2.5 Βαθμός συμφωνίας με την λειτουργία μη κρατικών/μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων

Έξι στους δέκα ερωτώμενους (60%) **συμφωνούν** με τη λειτουργία στην Ελλάδα μη κρατικών / μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων με δίδακτρα για όσους φοιτούν σε αυτά, δύο στους δέκα δεν παίρνουν σαφή θέση (21,8% δηλώνει ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ), ενώ δύο στους δέκα (16,4%) εκφράζουν διαφωνία.

Η συμφωνία είναι υψηλότερη στους κλάδους της Βιομηχανίας και των Υπηρεσιών.

[βλ. διάγραμμα 2.4 – παράρτημα Α]

2.6 Η σημασία των πανεπιστημιακών σπουδών :

Γιατί είναι σημαντικό να σπουδάσει κανείς στο πανεπιστήμιο;

Τρεις είναι οι λόγοι για τους οποίους είναι σημαντικό να σπουδάσει κανείς στο Πανεπιστήμιο που αναφέρονται με την μεγαλύτερη συχνότητα : «για να αποκτήσει μόρφωση/καλλιέργεια» (76,4%), «για να αποκτήσει δεξιότητες και έναν τρόπο να σκέπτεται» (67,3%), και «για να βρει μια καλή δουλειά» (61,8%). Σε αρκετή απόσταση ακολουθεί η «κοινωνική καταξίωση» (36,4%), ενώ την λίστα αναφορών κλείνουν «η απόκτηση χρήσιμων γνωριμιών» (12,7%) και «η απόκτηση ανεξάρτητης κοινωνικής ζωής» (10,9%).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι διαφοροποιήσεις ανά κλάδο και περιοχή. Έτσι, «η απόκτηση μόρφωσης /καλλιέργειας» αναφέρεται με μεγαλύτερη συχνότητα στην Υπόλοιπη Ελλάδα και από εμπορικές επιχειρήσεις, «η απόκτηση δεξιοτήτων» από τον κλάδο των υπηρεσιών, «η απόκτηση μιας καλής δουλειάς» από τον κλάδο της βιομηχανίας και «η κοινωνική καταξίωση» από επιχειρήσεις της Υπόλοιπης Ελλάδας.

[βλ. διάγραμμα 2.5 – παράρτημα Α]

2.7 Απόψεις για τον ρόλο των Πανεπιστημίων

Μεταξύ των απόψεων που αξιολογήθηκαν για τον ρόλο των Πανεπιστημίων, οι τρεις με καθολική σχεδόν απήχηση στις επιχειρήσεις είναι ότι ο ρόλος του Πανεπιστημίου είναι **«να ικανοποιεί απόλυτα τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας»** (98,2%), **«να δίνει έμφαση στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων»** (94,5%), και **«να δίνει έμφαση στην προετοιμασία του φοιτητή για το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον»** (89,1%).

Οι μισοί περίπου ερωτώμενοι αξιολογούν ως σημαντικό για τον ρόλο των πανεπιστημίων, την «έμφαση στην μετάδοση αξιών της ελληνικής παράδοσης» (52,7%) καθώς και την λειτουργία τους «ως συνέχεια του Λυκείου, δίνοντας έμφαση στην γενική μόρφωση σε ανώτερο επίπεδο (50,9%).

[βλ. διάγραμμα 2.6 – παράρτημα Α]

2.8 Τα σημαντικότερα προβλήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων

Ως κορυφαίο πρόβλημα των ελληνικών πανεπιστημίων με σημαντική απόσταση από τα υπόλοιπα αναδεικνύονται οι **ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές** (72,7%). Ακολουθούν ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών (50,9%) και ο μεγάλος αριθμός των φοιτητών που δεν τελειώνουν τις σπουδές τους (49,1%), που αναφέρονται από τους μισούς ερωτώμενους. Σημαντικά προβλήματα θεωρούνται ακόμη το επιστημονικό επίπεδο των πανεπιστημιακών (43,6%) και η ελλιπής χρηματοδότηση από το κράτος (38,1%).

[βλ. διάγραμμα 2.7 – παράρτημα Α]

3. Έρευνα Αποφοίτων ΑΕΙ

Ταυτότητα έρευνας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ : MRB HELLAS A.E.

[Το **ερωτηματολόγιο** της έρευνας σχεδιάστηκε από την Ερευνητική Ομάδα του ΕΛΙΑΜΕΠ, η οποία επιμελήθηκε την **ανάλυση** και την **παρουσίαση** των αποτελεσμάτων.]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ : 16 – 23 Ιανουαρίου 2006

ΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ : Ποσοτική τηλεφωνική έρευνα με τη χρήση του ειδικού συστήματος τηλεφωνικών συνεντεύξεων Bellview 6 / CATI (computer aided telephone interviews). Η έρευνα διεξήχθη σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας που ορίζουν ο ΣΕΔΕΑ, η ESOMAR και η WAPOR μέλος των οποίων είναι η MRB Hellas.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ : Ακολουθήθηκε η διαδικασία της τυχαίας επιλογής τηλεφωνικών αριθμών (random dialing). Η επιλογή του ερωτώμενου έγινε με τυχαίο τρόπο. Χρησιμοποιήθηκαν ποσοτώσεις ως προς το φύλο και το έτος αποφοίτησης.

ΔΕΙΓΜΑ : 301 απόφοιτοι ΑΕΙ (με πρώτο πτυχίο σε ΑΕΙ στην Ελλάδα ή το εξωτερικό) / κάτοικοι Λεκανοπεδίου /οι οποίοι ολοκλήρωσαν το πρώτο τους πτυχίο (ορκίστηκαν) στο διάστημα 2000 με 2005.

ΦΥΛΟ : Άνδρες 49,8% - Γυναίκες 50,2%

ΗΛΙΚΙΑ : Άνω των 18 ετών.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : Λεκανοπέδιο Αττικής

ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΕΣ : Εργάστηκαν 45 ερευνητές της MRB Hellas.

3.1 Ακαδημαϊκό και επαγγελματικό προφίλ αποφοίτων

Σε μία σειρά ερωτήσεων καταγραφικού τύπου ζητήθηκαν από τους αποφοίτους που συμμετείχαν στην έρευνα ορισμένες πληροφορίες με στόχο την σύνθεση ενός ακαδημαϊκού και κυρίως επαγγελματικού προφίλ των νέων που αποφοίτησαν από πανεπιστημιακό ίδρυμα στο διάστημα 2000-2005.

- ❖ Από το σύνολο των 301 αποφοίτων που συμμετείχαν στην έρευνα, το 60% εργάζεται σε αμειβόμενη θέση εργασίας, το 24% είναι μη εργαζόμενοι / άνεργοι, ενώ το υπόλοιπο 26% βρίσκεται σε εκπαίδευση, στρατιωτική θητεία ή απασχολείται με οικιακά ή άλλα οικογενειακά θέματα.

[βλ. διάγραμμα 3.1.στ – παράρτημα Α]

- ❖ Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (57,5%) πήραν το πρώτο πτυχίο σε ηλικία 23-25 ετών, ένας στους τέσσερις (23,6%) σε ηλικία 21-22 ετών, και οι υπόλοιποι (18,7%) σε ηλικία μεγαλύτερη των 25 ετών.

[βλ. διάγραμμα 3.1.α – παράρτημα Α]

- ❖ Το 83,4% έκανε το πρώτο πτυχίο στην Ελλάδα, και το 16,6% στο εξωτερικό (η συντριπτική πλειοψηφία έχει αποφοιτήσει από πανεπιστήμια στην Μεγάλη Βρετανία). *[βλ. διαγράμματα 3.1.β και 3.1.γ – παράρτημα Α]*

- ❖ Μεταπτυχιακό δίπλωμα διαθέτει το 36,2% των αποφοίτων, και στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για μάστερ είτε στις επιστήμες Οικονομίας, Επιχειρήσεων και Διοίκησης είτε σε Τεχνολογίες και επιστήμες Μηχανικών. Τα μισά από αυτά τα μεταπτυχιακά διπλώματα προέρχονται από ελληνικά πανεπιστήμια και τα υπόλοιπα μισά από πανεπιστήμια του εξωτερικού (από την Μεγάλη Βρετανία στις περισσότερες περιπτώσεις). *[βλ. διαγράμματα 3.1.γ και 3.1.δ – παράρτημα Α]*

Σημειώνεται ότι οι απόφοιτοι οι οποίοι δηλώνουν ότι εργάζονται, καθώς και όσοι έχουν ανώτερο επίπεδο μόρφωσης πατέρα, εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα να διαθέτουν μεταπτυχιακό τίτλο και να έχουν κάνει σπουδές στο εξωτερικό (πρώτο πτυχίο και μεταπτυχιακό δίπλωμα).

- ❖ Μεταξύ των αποφοίτων που εργάζονται :
  - > το 69,3% είναι μισθωτοί, το 27,4% αυτοαπασχολούμενοι, ενώ το 3,4% εργάζεται στην οικογενειακή επιχείρηση
[βλ. διάγραμμα 3.1.ε – παράρτημα Α]
  - > οι μισοί (48,6%) έχουν αλλάξει μία ή περισσότερες φορές δουλειά
[βλ. διάγραμμα 3.1.η – παράρτημα Α]
- ❖ Μεταξύ των ανέργων / μη εργαζόμενων αποφοίτων, ένας στους πέντε (20,5%) δηλώνει ότι αναζητά δουλειά για διάστημα μεγαλύτερο από 2 χρόνια, ενώ επτά στους δέκα (72.6%) υποστηρίζονται οικονομικά από την οικογένειά τους. *[βλ. διαγράμματα 3.1.θ και 3.1.ι – παράρτημα Α]*

3.2 Αντιλήψεις για τις πανεπιστημιακές σπουδές

Μεταξύ των απόψεων που αξιολογήθηκαν **για τον ρόλο των Πανεπιστημίων**, εκείνη που βρίσκει την μεγαλύτερη απήχηση μεταξύ των νέων αποφοίτων είναι ότι ο ρόλος του Πανεπιστημίου είναι «να δίνει έμφαση στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων» (83,4% των ερωτώμενων αξιολόγησαν ως σημαντική την συγκεκριμένη άποψη). Με πολύ μικρή διαφορά ακολουθούν οι απόψεις «να ικανοποιεί απόλυτα τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας» (80,1%) και «να δίνει έμφαση στην προετοιμασία του φοιτητή για το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον» (79,7%).

[βλ. διάγραμμα 3.2.α – παράρτημα Α]

Σύμφωνα με την άποψη των αποφοίτων, **το σημαντικότερο πρόβλημα των ελληνικών Πανεπιστημίων** είναι οι ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές (72,8%), και ακολουθούν «η ελλιπής χρηματοδότηση από το κράτος» (60,5%) και «ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών» (55,5%). Άλλα προβλήματα που καταγράφονται με σχετικά αυξημένη συχνότητα είναι «ο τρόπος λειτουργίας των φοιτητικών παρατάξεων» (37,9%) και «το εκπαιδευτικό επίπεδο των εισαγόμενων φοιτητών» (35,9%). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι ίδιοι οι νέοι απόφοιτοι αναζητούν την πηγή των προβλημάτων περισσότερο στο σώμα των φοιτητών, και λιγότερο στους Πανεπιστημιακούς, καθώς προβλήματα όπως π.χ. το επιστημονικό επίπεδο των Πανεπιστημιακών (27,6%), οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό (25,6) και οι χαμηλές αμοιβές των Πανεπιστημιακών (11,3%) αναφέρονται με αρκετά μειωμένη συχνότητα.

[βλ. διάγραμμα 3.2.β – παράρτημα Α]

Όσον αφορά στην **λειτουργία στη χώρα μας μη κρατικών / μη κερδοσκοπικών Πανεπιστημίων** με δίδακτρα για όσους φοιτούν σε αυτά, το ποσοστό συμφωνίας που καταγράφεται (46,8%) είναι οριακά υψηλότερο από το ποσοστό διαφωνίας (40,9%). *[βλ. διάγραμμα 3.2.γ – παράρτημα Α]*

Πέραν των γενικότερων απόψεων τους για τις πανεπιστημιακές σπουδές, οι απόφοιτοι ερωτήθηκαν για τους **λόγους για τους οποίους αποφάσισαν να**

σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο. Οκτώ στους δέκα ερωτώμενους αναφέρθηκαν «στην απόκτηση μόρφωσης ανώτερου επιπέδου» (81,7%), ενώ έξι στους δέκα ανέφεραν σαν κύριο λόγο την «εύρεση μίας καλής δουλειάς» (61,1%). Άλλοι λόγοι που καταγράφονται με σχετικά αυξημένη συχνότητα είναι «η απόκτηση δεξιοτήτων και τρόπου σκέψης» (29,6%) και «η κοινωνική καταξίωση με το κύρος του πτυχίου» (25,6%).

[βλ. διάγραμμα 3.2.δ – παράρτημα Α]

«Η απόκτηση περαιτέρω μόρφωσης και καλλιέργειας» προβάλλεται από την πλειοψηφία των αποφοίτων που πραγματοποίησαν **μεταπτυχιακές σπουδές** ως ο κύριος λόγος για αυτήν την επιλογή (60,6%), ενώ τέσσερις στους δέκα ερωτώμενους αναφέρουν σαν κύριο λόγο «για να γίνω πιο ανταγωνιστικός στην αγορά εργασίας» (36,7%).

[βλ. διάγραμμα 3.2.ε – παράρτημα Α]

3.3 Οι νέοι απόφοιτοι στην αγορά εργασίας

Αξιολογώντας την **χρησιμότητα των πανεπιστημιακών τους γνώσεων**, η πλειοψηφία βρίσκει ότι υπήρξαν χρήσιμες στην πρώτη τους δουλειά μετά την αποφοίτηση (28,3% «πολύ χρήσιμες» και 37,3% «χρήσιμες»). Το ποσοστό αυτό μειώνεται αισθητά μεταξύ των αποφοίτων που δεν εργάζονται / είναι άνεργοι. [βλ. διάγραμμα 3.3.α – παράρτημα Α]

Όταν οι ερωτώμενοι καλούνται να αναφέρουν ποιες **δεξιότητες ή γνώσεις θεωρούν ότι θα τους χρησίμευαν στην αγορά εργασίας** εάν τις είχαν αποκτήσει στο πανεπιστήμιο, οι περισσότεροι αναφέρονται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (38,9%) και στην πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών (32,9%). Ακολουθούν οι ξένες γλώσσες (22,6%), οι γνώσεις οικονομικών και λογιστικής (14,3%) και οι γνώσεις διοίκησης (8,3%). [βλ. διάγραμμα 3.3.β – παράρτημα Α]

Περισσότεροι από τους μισούς εργαζόμενους νέους αποφοίτους δηλώνουν ότι η **κύρια απασχόληση τους ανταποκρίνεται στο αντικείμενο των σπουδών** τους (59,2%), ποσοστό που είναι υψηλότερο στους άνδρες, στους ερωτώμενους που κατατάσσονται στην ανώτερη κοινωνικοοικονομική τάξη και στους αποφοίτους πολυτεχνικών και φυσικομαθηματικών σπουδών. Αντίθετα, ένας στους τέσσερις αποφοίτους απασχολείται σε αντικείμενο που δεν σχετίζεται με το αντικείμενο των σπουδών του (25,7%). [βλ. διάγραμμα 3.3.δ – παράρτημα Α]

Επτά στους δέκα εργαζόμενους νέους αποφοίτους δηλώνουν ότι εάν είχαν την δυνατότητα επιλογής **θα παρέμεναν στην εργασία που βρίσκονται** και δεν θα άλλαζαν δουλειά (47,5% «σίγουρα θα παρέμενα» και 21,8% «μάλλον θα παρέμενα»). [βλ. διάγραμμα 3.3.ε – παράρτημα Α]

Η πλειοψηφία των αποφοίτων, ανεξάρτητα από το εάν εργάζονται ή όχι, δεν έχει παρακολουθήσει ποτέ κάποιο μάθημα ή **σεμινάριο επαγγελματικής κατάστασης** (53,2%), με το αντίστοιχο ποσοστό να είναι υψηλότερο στους αποφοίτους που δεν εργάζονται (58,9%). Οι κύριοι λόγοι που αναφέρονται

είναι «η έλλειψη ενημέρωσης για τέτοιου είδους προγράμματα» (46,3%) και «η έλλειψη χρόνου λόγω φόρτου εργασίας» (26,9% στο σύνολο και 36% σε όσους εργάζονται). Άλλοι λόγοι που αναφέρονται είναι το ότι «δεν προσφέρουν τίποτε σε έναν επαγγελματία» (16,3%), «η δυσκολία πρόσβασης» (12,5%), «το υψηλό κόστος συμμετοχής» (8,1%) και «η μη επιδότησή τους από τον εργοδότη» (7,5%). Στους ανέργους / μη εργαζόμενους οι συχνότερες απαντήσεις είναι «η έλλειψη ενημέρωσης», «η δυσκολία πρόσβασης» και «το υψηλό κόστος».

[βλ. διαγράμματα 3.3.στ και 3.3.ζ – παράρτημα Α]

4. Συνεντεύξεις με Μέλη ΔΕΠ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ : ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΛΙΑΜΕΠ,
έρευνα για την Ανώτατη Παιδεία.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ : 3 Ιανουαρίου – 15 Μαρτίου 2006.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ : Χρησιμοποιήθηκαν ποσοτώσεις ως προς το φύλο, τη βαθμίδα και την περιοχή στην οποία βρίσκεται το Πανεπιστημιακό Ίδρυμα του διδακτικού επιστημονικού προσωπικού. Έγιναν συνολικά 121 επαφές από τις οποίες οι ολοκληρωμένες συνεντεύξεις ήταν 84.

ΦΥΛΟ : 59 Άνδρες – 25 Γυναίκες.

ΒΑΘΜΙΔΑ : 29 Καθηγητές, 15 Αναπληρωτές Καθηγητές, 19 Επίκουροι Καθηγητές, 15 Λέκτορες και 6 Ειδικοί Επιστήμονες ΠΔ 407/80.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : 31 συνεντεύξεις σε ΑΕΙ της Αθήνας (Οικονομικό Πανεπιστήμιο, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο), 29 σε ΑΕΙ της Θεσσαλονίκης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας) και 24 σε ΑΕΙ της Περιφέρειας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πατρών, Πελοποννήσου, Κρήτης, Θεσσαλίας και Θράκης).

ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΕΣ : Εργάστηκαν 5 υποψήφιοι διδάκτορες μέλη της ερευνητικής ομάδας του ΕΛΙΑΜΕΠ.

4.1 Τα σημαντικότερα προβλήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων

Στο σύνολο των συνεντεύξεων υπήρξαν δύο τύποι ερωτήσεων γύρω από τα προβλήματα των Πανεπιστημίων. Η πρώτη ερώτηση ήταν μη προκωδικοποιημένη («ανοιχτή ερώτηση») και η δεύτερη ήταν προκωδικοποιημένη («κλειστή ερώτηση» / ενιαία συγκριτική ερώτηση και για τα πέντε κοινά).

■ *Αυθόρμητες πολλαπλές αναφορές προβλημάτων*

Στην μη προκωδικοποιημένη ερώτηση του «ποια εκτιμάτε ως τα τρία μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Ελληνικά ΑΕΙ σήμερα;», ποσοστό 57,1% των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ υποδεικνύουν την «**υποχρηματοδότηση**». Ακολουθούν οι αναφορές στην «**έλλειψη υποδομών για παράδειγμα σε εργαστήρια και βιβλιοθήκες**» (34,5%) και «**τη μη αποτελεσματική λειτουργία των Περιφερειακών Πανεπιστημίων**» (32,1%). Για το τρίτο σε σημαντικότητα πρόβλημα, οι ερωτώμενοι ανέφεραν ως παραδείγματα, την «μεγάλη διασπορά των Περιφερειακών Πανεπιστημίων, την «άνιση κατανομή πόρων» αλλά και την «άνιση κατανομή φοιτητών».

Πολύ χαμηλότερα είναι τα ποσοστά αναφορών (14,3%) στις «χαμηλές αποδοχές των Πανεπιστημιακών» και τη «νοοτροπία των μελών ΔΕΠ» που αφορά κυρίως τις αρνητικές εκδοχές της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας. Διψήφιο ποσοστό (11,9%) αναφορών συγκεντρώνουν και «οι αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Πανεπιστημίων».

Μεταξύ 7% και 8% βρίσκεται μια τετράδα προβλημάτων που αφορούν την «απουσία αξιολόγησης και ανταγωνισμού Πανεπιστημιακών και Ιδρυμάτων» (8,3%), τον «συντηρητισμό της ελληνικής κοινωνίας που αντιδρά στις αλλαγές» (8,3%), «την έλλειψη έρευνας στα Πανεπιστήμια» (7,1%) και «την εξάρτηση των Πανεπιστημιακών από τα πολιτικά κόμματα» (7,1%).

Στο σύνολο των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ, τρεις ήταν μόλις οι αυθόρμητες αναφορές στους «αιώνιους φοιτητές» (3,6%) ως πρόβλημα και δύο οι αναφορές για «το καθεστώς των συγγραμμάτων» (2,4%).

[βλ. διάγραμμα 4.1 – παράρτημα Α]

■ **Προκωδικοποιημένη ερώτηση προβλημάτων**

Η «**ελλιπής χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων από το κράτος**» συγκεντρώνει –σε και σε αυτή την ερώτηση– το υψηλότερο ποσοστό αναφορών (66,7%). Ακολουθούν, με μικρή διαφορά έντασης οι «**ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές**» (65,5%). Τρίτο πρόβλημα αναγνωρίζεται από τους ερωτώμενους «**ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών**» (56%).

Επισημαίνεται ότι οι «ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές» και «ο μεγάλος αριθμός των εισαγόμενων φοιτητών» ιεραρχούνται στην πρώτη τριάδα των προβλημάτων σε όλα τα υπό διερεύνηση κοινά.

Στην συγκεκριμένη ερώτηση, τα Μέλη ΔΕΠ διαφοροποιούνται από τα υπόλοιπα κοινά ως προς τις αναφορές τους στις «**χαμηλές αμοιβές των Πανεπιστημιακών**» (που συγκεντρώνει ποσοστό 54,8% και ουσιαστικό έρχεται τέταρτο στην ιεράρχηση του συγκεκριμένου κοινού) και στην «**πλήρη εξάρτηση των Πανεπιστημίων από το Υπουργείο Παιδείας**» (με ποσοστό 40,5%).

[βλ. συγκριτικά διαγράμματα παρουσίασης Β.2 στο Παράρτημα Β]

■ **Άποψη για την λειτουργία των φοιτητικών παρατάξεων**

Τέθηκε το ερώτημα «σε ποιο βαθμό οι φοιτητικές παρατάξεις επηρεάζουν την καθημερινή λειτουργία του Τμήματος / Σχολής σας». Οι απαντήσεις των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ είναι απολύτως μοιρασμένες, με 47,6% να απαντούν «πολύ + αρκετά» και 46,4% «λίγο + καθόλου». Η υψηλότερη συγκέντρωση βρίσκεται στις πιο μετριοπαθείς τοποθετήσεις του «αρκετά» (34,5%) και «λίγο» (26,2%). [βλ. διάγραμμα 4.18 – παράρτημα Α]

4.2 Επάρκεια παραγόντων γύρω από την άσκηση του επαγγέλματος του Πανεπιστημιακού

Συνολικά, οι θετικές αξιολογήσεις εντοπίζονται στις απαντήσεις «μάλλον επαρκής / ες» (σε μια τετραβάθμια κλίμακα επαρκή /ες – μάλλον επαρκή /ες – μάλλον ανεπαρκή /ες – ανεπαρκή /ες).

Η παρακάτω ιεράρχηση αφορά στο άθροισμα των θετικών κρίσεων.

- ❖ Επαρκές αξιολογείται **«το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος / Σχολής»** που διδάσκουν, συγκεντρώνοντας το υψηλότερο ποσοστό θετικών κρίσεων (65,5%, με τις απολύτως θετικές στο 25%).
- ❖ Ακολουθεί η **«υποστήριξη που έχουν από τους μόνιμους διοικητικούς υπαλλήλους του Τμήματος»** (που αξιολογείται ως επαρκής από ποσοστό 58,5% και τις απόλυτα θετικά τοποθετήσεις στο 33,3).
- ❖ Ποσοστό 51,2% των Πανεπιστημιακών αξιολογούν ως επαρκή την **«τεχνική υπηρεσία του Ιδρύματος»** στο οποίο διδάσκουν (με τις απόλυτα θετικές κρίσεις στο 25%).
- ❖ Χαμηλότερη κρίνεται η επάρκεια των βιβλιοθηκών. Για την **«στελέχωση της βιβλιοθήκης του Τμήματος»** και την **«συλλογή βιβλίων και περιοδικών του Τμήματος / Σχολής»** το άθροισμα των θετικών κρίσεων βρίσκεται στο 47,6% (με την απόλυτα θετική αξιολόγηση στο 26,2% και 21,4% αντίστοιχα).
- ❖ **Μόλις ένας στους πέντε** (21,4%) αξιολογεί ως επαρκή («απόλυτα + μάλλον») τον «καθαρό μηνιαίο μισθό του/της σε σχέση με το κόστος ζωής στην πόλη που διδάσκει», ενώ μόλις των 7,1% τον χαρακτηρίζει απολύτως επαρκή.

Ακόμα πιο χαμηλά αξιολογείται η επάρκεια του καθαρού μηνιαίο μισθού σε σχέση με τον μισθό που κατά την γνώμη τους θα ταίριαζε στο επάγγελμα του Πανεπιστημιακού» (9,6% το άθροισμα των θετικών κρίσεων με μόλις 3,6% οι απόλυτα θετικές τοποθετήσεις).

[βλ. διαγράμματα 4.2^α-4.2.δ, 4.5^α-4.5β, 4.17].

4.3 Βαθμός Ικανοποίησης από τις συνθήκες εργασίας

Με την βοήθεια μιας κλίμακας από το 1 έως το 5 όπου 1 σημαίνει «καθόλου ικανοποιημένος /η» και 5 σημαίνει «απόλυτα ικανοποιημένος / η», οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να αξιολογήσουν μια σειρά από παράγοντες που αφορούν το επάγγελμα του Πανεπιστημιακού και τις συνθήκες εργασίας.

- ❖ Συνολικά, το 50% των ερωτηθέντων δηλώνει ικανοποίηση από το κύρος του επαγγέλματος του Πανεπιστημιακού, με την υψηλότερη όμως συγκέντρωση στη θέση «4» (40,5%) και μόλις το 7,1% να δηλώνει «απόλυτη ικανοποίηση». Ο συγκεκριμένος παράγοντας συγκεντρώνει το χαμηλότερο ποσοστό «μη ικανοποίησης» (άθροισμα θέσεων «1+2» 9,5%), ενώ έχει το υψηλότερο ποσοστό (μαζί με τις «γενικές συνθήκες εργασίας») ενδιάμεσων τοποθετήσεων (θέση «3», 32,1%).
- ❖ Επίσης 50% είναι το ποσοστό των ερωτηθέντων που εκφράζουν ικανοποίηση από την **«συναδελφικότητα μέσα στο Τμήμα»**, με την διαφορά ότι το ποσοστό δυσαρέσκειας (άθροισμα θέσεων «1+2») είναι 21,4% και οι ενδιάμεσες τοποθετήσεις (θέση «3») στο 23,8%. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, ο δείκτης ικανοποίησης (διαφορά θετικών – αρνητικών κρίσεων) είναι 28,6% συγκριτικά με 40,5% για το «κύρος του επαγγέλματος».
- ❖ Ποσοστό 39,2% των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ εκφράζουν ικανοποίηση από τις **«γενικές συνθήκες εργασίας»**. Είναι ο τελευταίος παράγοντας με θετικό πρόσημο σε ότι αφορά στον δείκτη ικανοποίησης. Το ποσοστό μη ικανοποίησης βρίσκεται στο 22,6% με τις ενδιάμεσες τοποθετήσεις στο 32,1%.
- ❖ Στο 33,4% είναι ο βαθμός ικανοποίησης από **την «επιστημονική υποστήριξη του Τμήματος / Σχολής** (βιβλιοθήκη, παρασκευαστές, συνεργάτες ή βοηθοί στην επιστημονική έρευνα)», με την μη ικανοποίηση να υπερισχύει στο 38,1% και δείκτη με αρνητικό πρόσημο (-4,7%). Οι ενδιάμεσες τοποθετήσεις είναι 23,8%.

- ❖ Ποσοστό 44,1% των ερωτηθέντων εκφράζουν δυσαρέσκεια για την **«διοικητική υποστήριξη του Τμήματος / Σχολής τους»**. Ικανοποίηση δηλώνει το 32,2% με τις ενδιάμεσες τοποθετήσεις στο 20,2% και τον δείκτη ικανοποίησης στον -11,9%. Ενώ, οι ερωτηθέντες εμφανίζονται επιεικής όταν αξιολογούν την «επάρκεια του διοικητικού προσωπικού», ο χαμηλός βαθμός ικανοποίησης πιθανά να καταδεικνύει την περιορισμένη αποτελεσματικότητα του διοικητικού προσωπικού.
- ❖ Ποσοστό 39,3% εκφράζουν δυσαρέσκεια για την **«υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος / Σχολής»** τους, με τις θετικές κρίσεις στο 32,2% και τον δείκτη ικανοποίησης στο -7,1%.
- ❖ Το χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης εκφράζεται για τις **«μισθολογικές απολαβές»** με το άθροισμα των θέσεων «1+2» στο 58,3% και τις θετικές κρίσεις μόλις στο 11,9% (δείκτη ικανοποίησης -46,4%).

[βλ. διαγράμματα 4.19.α έως 4.19.ζ]

4.4 Κύρος και Αναγνώριση

- ❖ Η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων (συνολικά ποσοστό 78,6%) εκτιμά ότι το **κύρος του επαγγέλματος** του Πανεπιστημιακού στην ελληνική κοινωνία είναι «υψηλό + μάλλον υψηλό». Επισημαίνεται ότι όπως και στην ερώτηση του βαθμού ικανοποίησης, το υψηλότερο ποσοστό αναφορών συγκεντρώνεται στο «μάλλον υψηλό» (61,9%) με τις απολύτως θετικές τοποθετήσεις στο 16,7%.
- ❖ Ποσοστό 71,4% απαντά ότι «εάν ήταν στην αρχή της επαγγελματική του/της σταδιοδρομίας θα διάλεγε ξανά το επάγγελμα του Πανεπιστημιακού», με το 13,1% να δηλώνει «ναί» με επιφύλαξη. Το άθροισμα των αρνητικών απαντήσεων είναι 3,6%.
- ❖ Σε ότι αφορά στην **αναγνώριση** από συναδέλφους, είναι καλύτερη μεταξύ των «**συναδέλφων του ίδιου Τμήματος / Σχολής**». Ποσοστό 51,2% αισθάνονται ότι έχουν κερδίσει «πολύ» την αναγνώριση των συναδέλφων τους στο ίδιο Τμήμα, με το άθροισμα των θετικών κρίσεων στο 82,2%.
- ❖ Σε ότι αφορά στην αναγνώριση από τους συναδέλφους τους στην **ελληνική επιστημονική κοινότητα**, οι απολύτως θετικές τοποθετήσεις («πολύ») είναι 45,2% με το άθροισμα των θετικών αναφορών στο 77,3%.
- ❖ Σαφέστατα σε χαμηλότερα επίπεδα είναι η προσλαμβάνουσα των μελών ΔΕΠ για την αναγνώριση **από τους συναδέλφους τους στην διεθνή επιστημονική κοινότητα**. Ποσοστό 29,8% απαντούν «πολύ» και 40,5% «αρκετά», με το άθροισμα των θετικών κρίσεων στο 70,3%.

[βλ. διαγράμματα 4.3, 4.6, 4.8^a – 4.8γ]

4.5 Προετοιμασία αποφοίτων για την αγορά εργασίας

Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον βαθμό στον οποίο οι γνώσεις που προσφέρονται σήμερα στους φοιτητές είναι επαρκείς. Συγκεκριμένα :

- ❖ Το 52,4% αξιολογεί ως «πολύ επαρκής» **«την επιστημονική ενημέρωση** ενός μέσου (σε επιδόσεις) αποφοίτου, ανεξάρτητα από τις επιδόσεις τους στην αγορά εργασίας». Το άθροισμα των θετικών κρίσεων φτάνει το 92,9%.
- ❖ Σε ότι αφορά στην «ικανότητα ενός μέσου (σε επιδόσεις) αποφοίτου να **παρακολουθήσει τις διεθνείς εξελίξεις** της επιστήμης του», το 33,3% την κρίνει «πολύ επαρκή» με το άθροισμα των θετικών κρίσεων στο 84,5%.
- ❖ Ως προς την **«ανταπόκριση ενός μέσου (σε επιδόσεις) αποφοίτου στις ανάγκες τις αγοράς εργασίας»**, το 25% κρίνει τις γνώσεις στο Πανεπιστήμιο ως «πολύ επαρκείς», με το άθροισμα των θετικών κρίσεων στο 72,6%.
- ❖ Στη συγκριτική αξιολόγηση των Πανεπιστημίων της ΕΕ των 15 με τα Ελληνικά ΑΕΙ, το 44,1% των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ εκτιμούν ότι τα ελληνικά ΑΕΙ είναι «πολύ + λίγο χειρότερα» από τα ευρωπαϊκά ως προς **«την προετοιμασία των φοιτητών για την αγορά εργασίας»**.

[βλ. διαγράμματα 4.7.α-4.7.γ, 4.23 – 4.25]

4.6 Βαθμός συμφωνίας με πτυχές του Νόμου Πλαισίου

Με μια σειρά ερωτήσεων διερευνήθηκε ο βαθμός συμφωνίας των ερωτηθέντων μελών ΔΕΠ με ορισμένες όψεις του Νόμου Πλαισίου. Επισημαίνεται ότι οι συνεντεύξεις ολοκληρώθηκαν τον Μάρτιο 2006, πολύ πριν το θέμα πάρει διαστάσεις δημοσιότητας. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι η ενημέρωση γύρω από τις πτυχές του Νόμου Πλαισίου ήταν αρκετά περιορισμένη.

- ❖ Οι 7 στους 10 ερωτηθέντες συμφωνούν απόλυτα «με τον θεσμό της αξιολόγησης γενικά».
- ❖ Οι 6 στους 10 συμφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι «πρέπει να υπάρξουν περιορισμοί στη διάρκεια της φοίτησης, έτσι ώστε στο μέλλον να μην υπάρχουν πολλοί φοιτητές οιονεί επί πτυχίω».
- ❖ Σχεδόν 6 στους 10 συμφωνούν με τον θεσμό της Δια Βίου Εκπαίδευσης και «με μείωση του ποσοστού φοιτητικής συμμετοχής στην εκλογή διοικητικών οργάνων των Πανεπιστημίων».
- ❖ Χαμηλός είναι ο βαθμός συμφωνίας για «την προσθήκη τους παραρτήματος διπλώματος στον τίτλο που απονέμουν τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα (14,3%)». Επισημαίνεται ότι το 45,2% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν γνωρίζει το συγκεκριμένο θέμα.
- ❖ Σε ότι αφορά στο σημερινό σύστημα δωρεάν διανομής ενός (ή το πολύ δύο) συγγραμμάτων ανά μάθημα, σχεδόν 4 στους δέκα συμφωνούν να «διανέμεται δωρεάν ένα σύγγραμμα αλλά επιπλέον να προσφέρονται τρόποι πρόσβασης στη ύλη του μαθήματος (για παράδειγμα εμπλουτισμός βιβλιοθηκών, διανομή φωτοτυπημένων άρθρων)». Αυτή η άποψη συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό αναφορών.
- ❖ Η άποψη «του να μην διανέμεται κανένα σύγγραμμα, αλλά να αναπτυχθούν οι πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες έτσι ώστε οι φοιτητές να έχουν πρόσβαση στη βιβλιογραφία του μαθήματος» (22,6%) και η άποψη «να αντικατασταθεί το σύγγραμμα με κουπόνια

συγγραμμάτων (όπου οι φοιτητές παίρνουν δωρεάν κουπόνια και με αυτά επιλέγουν ελεύθερα από κατάλογο συγγραμμάτων)», σχεδόν ισοψηφούν ως προς τον βαθμό συμφωνίας.

[βλ. διαγράμματα 4.10, 4.11, 4.13, 4.14, 4.15, 4.16]

5. Συνεντεύξεις με Εκπροσώπους Σωματείων

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ : ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΛΙΑΜΕΠ, έρευνα για την Ανώτατη Παιδεία. Η διαδικασία είχε στόχο την ενδεικτική καταγραφή απόψεων δεδομένου ότι η επιλογή των συμμετεχόντων δεν είναι αντιπροσωπευτική του συγκεκριμένου πληθυσμού. Τα αποτελέσματα αναλύονται στη βάση απόλυτων αριθμών και θα πρέπει να αποτιμηθούν στην ποιοτική τους διάσταση.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ : Ιανουάριος 2006.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με εκπροσώπους σωματείων εκπαιδευόμενους στην Ακαδημία Εργασίας της ΓΣΕΕ με τη χρήση αυτοσυμπληρούμενου ερωτηματολογίου (που τους μοιράστηκε και το συμπλήρωσαν μόνοι τους). Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια ήταν 38.

ΦΥΛΟ : 31 Άνδρες – 7 Γυναίκες.

ΗΛΙΚΙΕΣ : 9 άτομα στην ηλικιακή ομάδα 25 – 34, 25 άτομα την ηλικιακή ομάδα 35 – 44, 3 άτομα ηλικίας 45-54 και ένα άτομο ηλικίας 55-64.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ : οι 21 από τους συμμετέχοντες είναι κάτοικοι Αθηνών, οι 2 κάτοικοι Θεσσαλονίκης, ένα άτομο κάτοικος άλλης Αστικής Πόλης και 2 άτομα κάτοικοι Αγροτικών Περιοχών.

5.1 Κυριότερες αναφορές

- ❖ Σε ότι αφορά στα σημαντικότερα **προβλήματα των Πανεπιστημίων**, οι απαντήσεις των συγκεκριμένων εκπροσώπων σωματείων εστιάζουν στα εξής : «ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές», «ελλιπή χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων από το κράτος», «πλήρη εξάρτηση των ΑΕΙ από το Υπουργείο Παιδείας» και «μεγάλο αριθμό των εισαγόμενων φοιτητών». Συντάσσονται δηλαδή με την προσλαμβάνουσα του γενικού κοινού, των αποφοίτων και των επιχειρήσεων ως προς τα προβλήματα με εξαίρεση την εξάρτηση των ΑΕΙ από το Υπουργείο Παιδείας, στην οποία διαφοροποιούνται.
- ❖ Στη **συγκριτική ερώτηση αξιολόγησης των ελληνικών ΑΕΙ** με τα ΑΕΙ της ΕΕ των 15 οι συμμετέχοντες εκπρόσωποι σωματείων αξιολογούν αρνητικά την απόδοση των ελληνική ΑΕΙ ως προς την «προετοιμασία των αποφοίτων για την αγορά εργασίας».
- ❖ Σε ότι αφορά στην προσλαμβάνουσα των ερωτηθέντων γύρω από τα γνωστικά αντικείμενα με τη μεγαλύτερη **ζήτηση στην αγορά εργασίας**, οι απόψεις εστιάζουν κυρίως στις επιστήμες υπολογιστών και στις επιστήμες οικονομίας, επιχειρήσεων και διοίκησης.
- ❖ Αντίθετα, ως γνωστικά αντικείμενα με την **μικρότερη ζήτηση στην αγορά εργασίας**, αναφέρονται οι τέχνες, οι ανθρωπιστικές επιστήμες, αλλά και η νομική.
- ❖ Σε ότι αφορά στους καταλληλότερους θεσμούς για την **επιμόρφωση / κατάρτιση των πτυχιούχων**, οι ερωτηθέντες συντάχθηκαν κυρίως με τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευση συνδεδεμένα με τα Πανεπιστήμια.
- ❖ Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ερώτημα γύρω από τον **φοιτητικό συνδικαλισμό**. Τέθηκαν υπόψη των συμμετεχόντων ορισμένες απόψεις που εκφράζονται γύρω από φοιτητικό συνδικαλισμό στα Πανεπιστήμια ώστε να επιλέξουν εκείνες που εκτιμούν ότι δημιουργούν πρόβλημα στην λειτουργία των Πανεπιστημίων. Οι κυριότερες αναφορές των

συμμετεχόντων εστιάζουν στην «διαμόρφωση των αιτημάτων του φοιτητικού συνδικαλισμού από έξω-φοιτητικές / κομματικές προτεραιότητες». Ακολουθεί «η αποξένωση πολλών φοιτητών από τις φοιτητικές παρατάξεις».

*Βλέπε Παράρτημα Α – Συνεντεύξεις σε Εκπροσώπους Σωματείων,
Αναλυτική Απεικόνιση Απόλυτων Αναφορών Ανά Ερώτηση (πίνακες).*